

Protokoll fört vid möte med Landsbygdsnätverkets styrgrupp den 24 november 2021, ett "hybridmöte" med vissa deltagare på plats på LRF i Stockholm och vissa medverkade digitalt.

Närvarande:

Jan Cedervärn, Jordbruksverket, ordförande
John Gambe, Lokalt ledd utveckling FOG
Eva Engström, Länsstyrelserna *digitalt*
Caroline Waldheim, Svenska Fotbollförbundet
Marianne Wetterin, Naturvårdsverket
Christina Milén Jacobsson, Hushållningssällskapens Förbund
Mathias Mellgren, Företagarna
Sofia Björnsson, LRF
Thomas Norrby, SLU, *digitalt*
Åse Classon, Hela Sverige ska leva
Tore Johnsson, Sveriges Fiskares Producentorganisation
Klas Fritzon, Tillväxtverket
Lovisa Carneland, Lokalt ledd utveckling *digitalt*
Anders Johansson, Coompanion

Deltog ej:

Anneli Gunnars, Naturbruksskolornas förening

Adjungerade:

Lena Callisen, Förvaltningsmyndigheten Jordbruksverket *digitalt*
Maria Ahlsved, Näringsdepartementet *digitalt*
Åza Rydén, ESF-rådet deltog ej
Åsa Wolgast Broberg, Näringsdepartementet deltog ej
Bianca Burkardt Salazar, Näringsdepartementet deltog ej

Från kansliet:

Maria Gustafsson
Nils Lagerroth

1. Mötets öppnande

Jan Cedervärn öppnade mötet och hälsade välkommen.

2. Sekreterare

Nils Lagerroth utsågs som sekreterare för mötet.

3. Justerare

John Gambe utsågs att justera dagens protokoll.

4. Föregående protokoll

Styrgruppen beslutade att godkänna föregående protokoll och lägga det till handlingarna.

5. Information från Näringsdepartementet och Förvaltningsmyndigheten

Maria Ahlsved, näringsdepartementet informerade om att just denna dag är en spännande dag. Det är omröstning i riksdagen om ny statsminister och en ny regering kan tillträda på fredag. Det blir en ny minister för jordbruk, landsbygd och fiske. Det blir en budgetomröstning i eftermiddag och det kan bli M, SD och KD budgeten som kan gå igenom. Det är oklart vad det kan innebära för programmet.

Vad gäller CAP pågår planeringen av den strategiska planen och det förväntas ett beslut före jul. Det planeras ett sakråd i januari om innehållet i den nya strategiska planen, där ingår även en text om nätverkets funktion. Det blir sedan ett samtal med kommissionen som pågår till september 2022.

Vad gäller Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet så fortsätter en underhandsdialog med kommissionen. Programmet är ej inskickat än, så det fortsätter komma in synpunkter och texterna revideras. Det finns behov av förtydliganden, motiveringar och anpassning av programmet i förhållande till kommissionens horisontella prioriteringar. Den Gröna given, digitala omställning och resiliens skall finansieras inom ramen för den fleråriga budgeten, det inkluderar då även Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet. Programstart är möjlig under första halvåret 2022. För datainsamling och kontroll jobbar Näringsdepartementet med förslag till en tillfällig förordning så att berörda myndigheter kan skicka in ansökningar innan programstarten. Förordningen är klar men p g a ingen regering kan det inte fattas beslut. Om beslut nästa vecka kan det ev. bli start i december.

”Brexit adjustment reserve” syftar till att motverka negativa konsekvenser av Brexit. Näringsdepartementet arbetar med stödförordningar. Stödet kan ges till olika näringar som drabbas av Brexit, bl a fiskerinäringen. Den totala budgeten är 500 milj. kr. ESF-rådet är förvaltande myndighet.

Näringsdepartementet arbetar med fyra olika stöd för fisket. Ett stöd är Stillaliggande stöd för drabbade fartygsägare, ett är Likviditetsstöd för fartygsägare på grund av förlorade fiskemöjligheter (gäller retroaktivt jan - mars 2021), ett är Likviditetsstöd till andra aktörer än fartygsägare samt Investeringsstöd för beredningsindustrin.

För nuvarande Havs- och fiskeriprogrammet gick ansökningsperioden för skrotningsstödet inom torskfisket i Östersjön ut den 30 september. Av avsatta 35 milj. kr har endast 11 milj. kr beviljats.

Många tackade nej. En del ansåg att ersättningsnivåerna var för låga eller att man inte kunde bli av med sina licenser som var villkor för att ta emot stödet. Jordbruksverket analyserar nu alternativa metoder för att använda medlen innan programmet är slut.

Vad gäller PÖ, Partnerskapsöverenskommelsen så fattade regeringen den 3 nov beslut om att lämna in den till EU kommissionen. Den innehåller information om fonderna regionalfonden, socialfonden och Havs- fiskeri- och vattenbruksfonden vad gäller inriktningar, synergier, komplementaritet, finansiella tabeller, etc. Det blir sedan en formell förhandling med kommissionen. För regionalfonden och socialfonden pågår ett arbete med att färdigställa programmen. Inom regionalfonden finns interegprogrammen och Sverige deltar i 13 stycken. Nio av dessa program är redan beslutade av den svenska regeringen. Dessa handlar om att flera länder jobbar ihop. Det pågår en parallell process i flera länder. De resterande fyra programmen kommer att hanteras under vintern.

Det har blivit ett beslut om skogen och beslut om propositionen Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och ökade incitament för naturvården i skogen med frivillighet som grund. Det är förslag och bedömningar med syftet att ge stärkt äganderätt och en ökad hållbar skoglig tillväxt. Man ska då även ta hänsyn till att gentemot kommande generationer bevara, restaurera och utveckla den biologiska mångfalden i skogen. Utgångspunkten är skogsutredningens betänkande. Det kommer nu ett stort efterarbete med uppdrag till olika myndigheter och budgetfördelning inför 2022.

Det har kommit ett beslut, en lagrådsremiss, om reformerat strandskydd. Det ska då ta hänsyn till förutsättningar i olika delar av landet. Det blir därför mer differentierat med både lättnader och skärpningar. Det blir en ny typ av strandnära utvecklingsområde som ska ersätta systemet med Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden). Mindre sjöar och vattendrag ska inte omfattas av strandskydd på 100 meter, utan det ska gälla ”fri passage”. De områden som har betydelse för djur- och växtliv eller där bebyggelsestrycket är stort eller där efterfrågan av mark är stor, där kommer strandskyddet att skärpas. Lagändringen förslås träda i kraft i juni 2022.

En utredare är tillsatt om hanteringen av EU-medel i Sverige i kommande programperiod, Per Johansson, chef för revisorsinspektionen. Det ska säkerställa en ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medel. Nuvarande aktörers uppdrag och ansvarsfördelning ska utredas, och förslag lämnas på hur en ny förvaltning kan se ut och stegvis kunna införas. Detta skall redovisas senast 1 sept. 2023.

En ny besöksnäringstrategi ska tas fram för en långsiktig hållbar turism och växande besöksnäring. Strategin ska gälla i en tio-årsperiod. Det ska tas fram handlingsplaner för de fem prioriterade områdena som finns. Ett nytt begrepp om platsutveckling tas fram, för att söka synergier mellan olika politikområden och skapa attraktionskraft för alla, både för besökande, för boende och för företag, etc. Det ska bli en större förankring hur turismen kan ge tillbaka till lokalsamhället och vice versa, samt hur processer och ekonomiska resurser ska bli bättre koordinerade.

Lena Callisen, förvaltningsmyndigheten informerade om att Jordbruksverket nu arbetar intensivt med båda reformerna för Havs- fiskeri- och vattenbruksprogrammet samt den

gemensamma jordbrukspolitiken, och stöttar Näringsdepartementet med underlag och förbereder implementeringen. Lina Andersson leder en ny organisation sedan 1 september för detta, baserad direkt under GD. Reformarbetet är högt prioriterat på Jordbruksverket. Administrationen bygger på att hålla ihop helheten i stöden, allt från texter i strategisk plan till IT-stöd, regler och rutiner etc. Tvärfunktionella grupper är tillsatta med medarbetare från Jordbruksverket och länsstyrelser. Man ska kunna få med alla aspekter utan stuprör. Det är full fart i utvecklingsarbetet. Jordbruksverket avslutar nu några program och en del påbörjas. Sammanfattningsvis är det ett högt tempo och pressat läge men vid gott mod.

Denna vecka och förra var det möte med Övervakningskommittéerna för alla tre programmen.

I landsbygdsprogrammet har programändring åtta godkänts av kommissionen. Det innebär en förstärkning med drygt 400 milj. kr. Beviljandegraden ligger på 78 % och utbetalningsgraden är på 68 %. Det blir stora utbetalningar i slutet av året. Det går att bevilja fram till slutet av 2022 och betala ut t o m 2025.

I Havs- och fiskeriprogrammet är det 89 % beviljandegrad och 62 % utbetalningsgrad. Utbetalningar kan göras fram till 2023. För stödet ”Definitivt upphörande av fiskeverksamhet” som var nytt i förra programändringen, har ansökningsperioden avslutats och ansökningarna ligger på 11 milj. kr och det finns 20 milj. kvar. Nu pågår ett arbete för att få ett så högt utnyttjande som möjligt ihop med departementet. Det kommer dock inte bli 100 % p g a att övertäckning inte tillåts.

Programmet för regional- och socialfonden är något övertecknat och det kan bli ett högt utnyttjande och utbetalningar fram till 2023.

I processen för att bilda leaderområden finns det en bra film som nätverksskansliet gjort och som var med på leaderträffen. Den beskriver hela processen och vilka som är med i urvalskommittén. (Länken är borttagen beroende på tillgänglighetsprincipen då resurser ej fanns för att texta den)

Styrgruppen tog upp frågor **om** hur Jordbruksverkets förslag om nytt nätverk beaktas i strategiska planen (ingen information förrän det är gemensamt berett), **om** läget för Rural vision (kommissionen ska ta nya steg och det ska upp i regionkommittén i början av december, regeringskansliet har tagit fram ett fakta PM, det kommer mer info i december, se länkar i fotnot¹), **om** vilka som blir tillfrågade i utredningen om kommande programperiod (utredaren

---

¹ Länkar

Mer om EUs landsbygdsvision:

[Long Term Rural Vision Portal | The European Network for Rural Development \(ENRD\) \(europa.eu\)](#)

FaktaPM riskdagen:

[FPM 202021 127 \(riksdagen.se\)](#)

Riksdagens granskning av FaktaPM:

[Kommissionens meddelande om en långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden till 2040](#)

[Näringsutskottets Utlåtande 2021/22:NU8 - Riksdagen](#)

Debatt i riksdagen:

https://riksdagen.se/sv/webb-tv/video/debatt-om-forslag/kommissionens-meddelande-om-enlangsig-tig-vision_H901NU8

kan kontaktas och förutsätts samtala med berörda), **om** kursändringar jämfört med förslagen i utredningarna om strandskydd och skog (inte mycket ändringar men alla ord vägs på guldvåg, en del arbete återstår vid konkretiseringen och om hur genomförandet ska gå till).

6. Lägesrapport

Mara Gustafson informerade om utskickad lägesrapport. Tre Landet lär har genomförts sedan förra lägesrapporten. Det är nu färre deltagare och en tuffare konkurrens än vid starten vilket gör att formatet behöver diskuteras.

Två personer slutar på kansliet i mars. Annons har varit ute för en tjänst med stort intresse. För en kommunikatörstjänst blir den en ny vikarietjänst även kommande år p.g.a. föräldraledighet. En innovationscoach på 50 % är upphandlad.

Gröna kluster projektet är godkänt och en projektledare skall anställas på 50 % under två år. Huvuddelen av projektmedlen kommer att användas av klustren som ersättning för deras deltagande i aktiviteterna.

John Gambe är svenska Landsbygdsnätverkets representant i ”Thematic Group (TG) on Rural Revitalisation” inom ENRD.

Styrgruppen tog upp frågor **om** urvalskommittén inom Leader (den är utsedd och några från styrgruppen deltar, gröna klustren är med, arbetet görs inom lyckta dörrar, Anders Elfström, Jordbruksverket är ordförande), **om** AKIS nyhetsbrev (ordet AKIS är obekant, men nyhetsbrevet ska inte enbart handa om EIP Agri utan även omfatta kompetensutveckling och innovationssystem), **om** Landet lär webinarier (deltagandet minskar, dock går andra webinarier bra, specifika ämnen kan dock ha högt deltagarantal, en analys skall göras om framtiden, många vill hellre lyssna och podden Landet går bra, en podd om landsbygdspoddar skall göras,) **om** uppföljning av webinarier (är deltagandet interaktivt, sätts kunskapen i arbete, kan kommunikatörsnätverket ta upp denna fråga?)

Styrgruppen beslutade att godkänna lägesrapporten och lägga den till handlingarna

7. Ekonomisk lägesrapport

Maria Gustafsson redogjorde för utskickad ekonomisk lägesrapport. På totalen så skulle det nu ha varit ett linjärt utfall som månadsvis följt de kostnader som utbetalats på 42 %, men det ligger nu på 27 %. Posten kanslipersonal ligger högst i nyttjande, tillsammans med nätverksträffar etc. De etappmålsrelaterade verksamheterna, exempelvis arbetsgrupperna, ligger betydligt lägre. Där är dock en del grupper på gång med insatser och faktureringen kommer att komma igång. Det är även en eftersläpning vad gäller medlemmars arvoden. Det blir då ofta en hög med fakturor i slutet av perioden. Det viktiga är att en planerad verksamhet är på gång.

Utmaningsstyrda och tidsbestämda nätverksprocesser och en pott för informationsinsatser ligger på noll kostnader hittills.

Två tester är gjorda med utmaningsstyrda nätverksprocesser. Lärdomen av ål-insatsen, ett medlemsinitiativ, är att det blev lyckat men det blev ingen kostnad. Medlemmen hade begränsade möjligheter att driva det vilket resulterade i att kansliet lägger ned en massa tid. Detta hände också i den bredare, klimatanpassningsprocessen. Det finns ett driv men det går inte att fortsätta med utmaningsdriva nätverksprocesser om de inte villkoras med att medlemmarna ska göra jobbet. Det kan vara en bakomliggande stöttning från kansliet. Det kan inte fungera att kansliet är utförare och då får vi inte det engagemang som var meningen. Det stöd som ges är ett arvode för att genomföra verksamheten. Kansliet skall inte hålla i pennan, kalla till möten och lägga upp programmet. Pengarna bör ligga kvar i budgeten men det ska villkoras.

Vad gäller landsbygdsriksdagen föreslås tillskjuta pengar för erfarenhetsutbyte mm. Det är en särskild punkt på dagens möte.

Styrgruppen beslutade att godkänna den ekonomiska rapporten och lägga den till handlingarna

8. Halvtidsreflektion

Maria Gustafsson inledde utifrån utskickat underlag där olika saker är listade som kansliet bedömer ger bidrag till etappmålen. Dels sådant som fungerar bra men även sådant som är utmaningar och som kan vara bekymmersamma. Punkten läggs upp med att Maria kort sammanfattar och sedan blir det mindre konstellationer där styrgruppen bedömer de två frågor som skickats ut. Sedan görs en gemensam sammanfattning.

De övergripande målen bryts ned till etappmålen för 2022 respektive för 2027. Dessutom finns kommunikationsmålen med i kommunikationsplanen tillsammans med de spridningsmål som understödjer. I sammanfattningen är de olika etappmålen rubricerade. Ett viktigt mål är fler delaktiga där en del är aktiva i grupper och i utmaningsdrivna processer eller med i landsbygdskommunikatörerna. Fler har blivit aktiva. Cirka 60 % av medlemmarna är aktiva och detta med ett högre medlemstal än tidigare. Ett tiotal medlemmar har tillkommit det senaste året och ca 120 medlemmar finns i dagsläget. Det är även en ökning av aktivitetsnivån. Utöver dessa medlemmar är det ett 10 tal ”hangarounds”, ex Vinnova som är med i AKIS-gruppen. De behöver bli medlemmar, men tar inte ut något arvode nu. Ett tiotal tidigare passiva informationsmottagare är nu aktiva bland annat tack vare landsbygdskommunikatörerna.

För ökad förmåga och ömsesidigt lärande är det normalt höga betyg i utvärderingarna. En permanent fråga som återkommer i våra aktivitetsenkäter är om det blir en nytta av kunskaper de får vid aktiviteterna och även där är betygen bra. Det varierar mellan 70 – 100 % och vanligt med 90 %. På frågan om man tycker det var värt tiden och pengarna ligger det normalt högt, över 90%. Svarsfrekvensen brukar variera, ex inom MATtanken är det hög svarsfrekvens med höga betyg.

Det är återkommande vittnesmål från medlemmar om att nya kunskaper har skapats, att man lärt sig av varandra och skapat samarbeten p.g.a. Landsbygdsnätverket. I arbetsgrupperna utvecklas och skapas olika aktiviteter med gemensamma kartläggningar, workshops, rapporter, metodutveckling etc. Det uppstår även saker vid sidan av grupperna p.g.a. att man träffats i

Landsbygdsnätverket. Samarbeten skapas men det är svårt att styrka med siffror, dock finns det olika vittnesmål. I två egna samarbetsprojekt har aktörerna valt att ha Landsbygdsnätverket som plattform, MATtanken och Gröna kluster.

Vad gäller kunskapsspridning finns exempel som ullkampanjen som nådde 65 000 personer. Det är mer än 100 000 lyssningar nu på podden Landet. Det veckovisa nyhetsbrevet har 1600 prenumeranter och en öppningsfrekvens med ca 25 - 50 %, vilket är en bra siffra. Intressentdialogen gav också högt betyg till nyhetsbrevet. Ett exempel är även att många angav att de fick reda på restaurangwebbinariet i höstas via info i nyhetsbrevet.

Landsbygdskommunikatörernas inspirationseminarier, exempelvis om hur man kan tänka nytt om sociala medier, är populära. Denna grupp kan förstärka det som tas fram i nätverket, så att fler kan vara med och ge spridning. Den samordnade gruppen för landsbygdskommunikatörerna utvecklar hur kunskapsspridningen kan se ut.

I kunskapsspridningen finns den innersta cirkeln med aktiva medlemmarna, sedan kretsen med de passiva medlemmarna (exempelvis de som följer information inom nätverket via nyhetsbrev, etc.). I kretsen utanför, dvs medlemmarnas medlemmar och andra målgrupper, är det svårt veta vilka som nås, exempelvis vilka det är som lyssnar på podden eller som gillar det som görs? Här får man lita på att andra sprider så det blir ett organisationsbaserat lärande.

Det kommer bli mer information som stöden i nyhetsbrevet, särskilt riktad mot stödmottagare och beslutsfattare. Det är i synnerhet viktigt nu i slutet av programperioden då det finns ej fullt utnyttjade åtgärder kvar, och med få inneliggande ansökningar.

Arbetsgrupperna arbetar med att nå beslutsfattare, ex har kommunpolitiker medverkat i vissa vattenbruksfrågor.

Styrgruppen diskuterade *om* kompetensöverföring (det är kompetensöverföringen som leder till idéutveckling och det är då något händer i nätverket, vilket borde förtydligas och skrivas ner bättre)

Styrgruppen formerade sig i grupper och gav synpunkter på tre frågor:

- 1) **Vilka hittillsvarande resultat och planerad verksamhet gör att du har tilltro till att vi når etappmål 2022?**
  - Bra att många organisationer är engagerade. Det är en uppåtgående trend. Nätverket blir mer och mer etablerat vilket är en framgångsfaktor.
  - Det är en allmän våg och uppgradering för landsbygdsfrågor. Det finns ett allmänt intresse att synliggöra behov och utmaningar i landsbygder. Det gynnar Landsbygdsnätverkets arbete.
  - De blandade kompetenserna ger styrkan i nätverket.
  - Nätverket är bra på att bygga broar och kommunikationsplattformar. Kansliet tar fram bra kommunikationsinnehåll. Medlemmarna får sedan ta frågorna vidare. Det är styrkor som nätverket har. Kansliet är en ruggigt bra servicefunktion.
  - Sju-årsperioden kan ge styrka till en långsiktig verksamhet, men som ändå inte är för evigt i en balans. Det finns en verksamhet som kan ta stegen framåt.

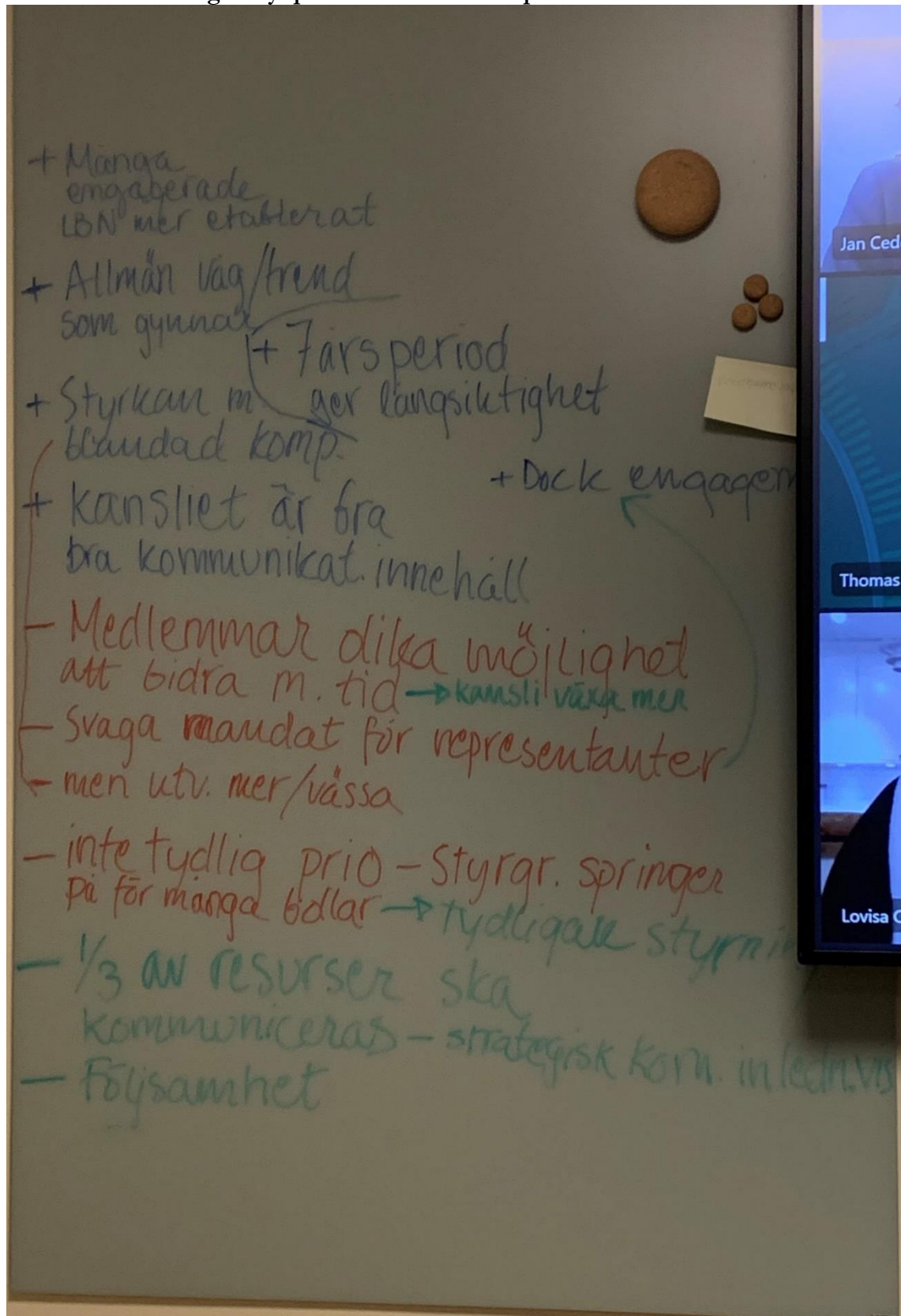
- Arbetet bland medlemmarna präglas mycket av att det drivs av eldsjälur, man är med på eget mandat. Det är en styrka men riskerar även vara en sårbarhet. Resultatet kan vara knutet till individer. Stark personlig drivkraft är positiv.
- Samordning och att skapa synergier mellan olika aktörer gör nätverket redan idag. Utmaningsdrivna arbetsätt kan vara ett sätt ta tillvara på synergier och vässa arbetet ännu mer.

2) Vad gör vi åt utmaningarna som kan äventyra att vi inte når vissa etappmål 2022?

- Medlemmarna har olika möjligheter att bidra med tid. Det handlar inte alltid om pengar. Det kan bli svårt i arbetsgrupper om inte kansliet kan stärkas upp.
- Arbetet bland medlemmarna präglas av att det drivs av eldsjälur, det kan vara en sårbarhet. Resultatet kan vara knutet till individer.
- Om det är brist på tid så har inte styrgruppen gjort tillräckligt bra prioriteringar och kanske försöker göra för mycket. Styrgruppen behöver då dra i bromsen så det blir spetsigare och bättre.
- Om medlemmarna ska delta på ett bra och effektivt sätt, så kräver det ett kansli som administrerar arbetet. Det är bra att kansliet vuxit och kanske behöver växa mer för att ta tillvara och få ut så mycket som möjligt av nätverkskompetenserna. Bra om nätverksmedlemmarna kan bidra men ett hot om det bygger på att de måste ha tiden. Bra då med ett större kansli.
- Det kan bli så att saker tar längre tid än man tror. Det ger en brist på tid. Långa ledder är inte alltid positivt. Man får då vara tydlig med styrning av tiderna. Om man inte gör saker på den här tiden så får man inte fortsätta.
- Kanske en tredjedel av tiden det man arbetar ska gå till kommunikationen av det man gör. Det behöver man tänka till om redan från början.
- Spridningen kan se olika ut, ex i miljö o klimat gruppen gör medlemmarna seminarierna, de driver det själva och kansliet ger hjälp till spridning. Det görs mycket kommunikation i miljö och klimat gruppen med miniseminarier etc. Det görs riktade utskick för att deltagare etc.
- Å ena sidan ska många vara med och ha höga ambitioner, å andra sidan hur ska arbetsgrupperna prioritera eftersom mötena riskerar bli blir mer avrapporteringsmöten. Svårt få tid att diskutera hur man ska komma fram med olika frågor, det hinns inte med. Gruppen kan då omorganiseras men om man ska ha mer diskussion blir det bredare och ordföranden har mindre möjlighet att delta. Man behöver våga välja väg.
- Det ser olika ut i olika grupper, beroende på hur de befolkas etc. Det kan vara en styrka i sig att inte vara alltför likformiga. Det hänger mycket på vilka aktörer som är med och vad de vill ha ut och då behöver man vara följsam.
- Arbetsgruppernas inriktning bör bygga på deltagarnas intressen och på syfte och mål för gruppen. Bra med ett strategiskt kommunikationstänk i inledningsfasen om det ska vara information eller annan typ av kommunikation. Gruppen behöver vara medveten om vad som ska kommuniceras och det behöver även finnas resurser för det operativa.

En sammanfattning av synpunkterna skrevs ner på tavlan:

3) Hur vill du att vi i slutet av 2022 undersöker de samlade resultaten i förhållande till etappmålen och hur vill du få dem redovisade?

Styrgruppen gav synpunkter såsom:

- Vi behöver ha målfokus framför ögonen och ta reda på hur medlemmarna faktiskt har upplevt nyttan.
- Kansliet kan köpa en tjänst om att undersöka det samlade resultatet så blir de avlastade. Ett alternativ eller komplement är att Styrgruppen, eller några i styrgruppen, gör intervjuer med egna och kanske andra medlemmar och tar med sig resultaten in i styrgruppen. En arbetsgrupp sammanställer. En annan väg är att ta in studenter med djupintervjuer och samlar citat. Då kommer man längre och förstår saker. Denna utvärderingsgrupp kan lägga en tredjedel av sin tid jobba med kommunikation av resultatet. Det kan bli 1,5 - 2 min videofilmer med olika teman som är formen för redovisningen.
- Bra dokumentera och systematisera de olika anekdotiska berättelserna som Maria Gustafsson berättat om. Ta fram citat berättelser och filma om det man pratat om. De kan bli berättelser.
- För att komma in på de kvalitativa aspekterna kan det även behövas utvärderingsrapporter.

Flera i styrgruppen hann dock inte diskutera denna fråga så **Maria Gustafsson** bad deltagarna att skicka in sina synpunkter på denna fråga

9. Beslut om rutiner för fortsättning av utmaningsdrivna nätverksprocesser

Maria Gustafsson redogjorde för utsänt dokument angående rutiner för utmaningsdrivna nätverksprocesser. Det presenteras i morgon på medlemsträffen.

Denna process har varit uppe på styrgruppsmöten vid flera tillfällen under året. En mindre arbetsgrupp har stöttat kansliet och Veronica Andrén har tidigare informerat om kriterier. Det har varit två tester. Det är viktigt att vi inte blandar ihop och kommunicerar det som ett stöd inom Landsbygdsnätverket, vilket det inte är, utan det är ett arbetssätt där vi kan täcka faktiska kostnader inom ramen för riktlinjer och rutiner för ersättningar.

Förslaget är att nu informera om denna möjlighet. Utmaningsdrivna nätverksprocesser handlar om att medlemmar som har en utmaning som de behöver ta itu med tillsammans med andra aktörer, men inte tid och resurser, ska få en möjlighet till det. När processen är klar ska det finnas ett fungerande samarbete och plan för att fortsätta lösa utmaningen. Samarbete sker i en kortsiktig process med möjlighet att få timmarna ersatta från nätverkets budget samt få viss uppbackning från nätverkets kommunikatörer och hjälp med rutiner för upphandling.

Den medlem som tar ett initiativ får boka tid med kansliet och presentera utmaningen. Den ska då vara förankrad med kontaktpersonerna in i nätverket för medlemsorganisationen eller

ledningen för organisationen. Man ska representera någonting. Kansliet undersöker om det stämmer överens med de etappmål som finns och de övergripande kriterierna, och om resultatet kan leda till samarbete som bidrar till lösningar till utmaningar i kust- och landsbygder.

Bedömningen sker utifrån de övergripande kriterier, avgränsande kriterier samt specifika kriterier som tidigare presenterats för styrgruppen.

När de som vill göra en utmaning fått godkänt så får de timarvoden som motsvarar ca 20 000 kr, detta för att knyta kontakter och för att skriva en arbetsplan med en budget. Planen ska även ange hur man ska använda de gemensamma kommunikationskanalerna i nätverket. Kansliet ger stöd som bollplank men skriver inte planen. Om arbetsplanen sedan håller sig inom kriterierna för de etappmål som finns och understiger 200 000 kr kan kanslichefen fatta beslut. Är det mer än 200 000 blir det ett ärende för styrgruppen, eventuellt via mail.

Det finns redan några idéer redan som vill gå vidare med en utmaningsdriven process. Exempelvis Waterdrive om vattenkvalitet i jordbruket. De är dock nog mer ute efter arenan/plattformen och mindre pengar från nätverket.

Det finns medlemmar som gärna är med i arbetsgrupper, men det går inte ha hur många som helst i arbetsgrupperna. Detta kan ge en möjlighet för medlemmar att ta fram sina utmaningar där de vill använda nätverket. Fler medlemmar ska genom detta kunna använda sitt nätverk. Olika intressenter ser nätverket som en fantastisk kompetenspool för kontakter. Alla kan inte sitta i arbetsgrupper men kan på det här sättet vara med och kunna knyta ihop kontakter. Är det nära kopplat till arbetsgrupper så sker en dialog med arbetsgrupperna exempelvis som mellan klimatanpassningsinitiativet och gruppen Miljö och klimat. Även Waterdrive exemplet kommer ha en koppling till miljö och klimat.

Styrgruppen diskuterade förslaget och gav synpunkter:

- Man behöver göra skillnad på medlem och medlem. Vissa har inte personella resurser som kan jobba fram detta och de riskerar bli exkluderade. Där kan kansliet behövas för att ge hjälp med formuleringarna. När det är klart kan de jobba vidare.
- Det är inte heller alla som har resurser som har tid som kan avsättas för detta. Men om någon brinner för detta kan det skapas tid. Är man för hård så finns risk att man inte får se några initiativ.
- Bra att kopplingen till arbetsgrupperna finns med i dokumentet. Det finns risk för att det annars inte tas några initiativ. Tiden är den begränsade faktorn.
- De tester som är gjorda visar att de drar kanslitid. Det finns risk för kantring i verksamheten som vi inte klarar av, om vi ändrar inriktningen att kansliets roll enbart är faciliterande. Detta bör vara en förutsättning för att kunna driva utmaningsdrivna processer.
- Är idéerna för spretiga och olika, kan kanske arbetsgrupperna belysa dessa processer så det ligger i linje med prioriteringarna. Eller kan alla blommor få blomma? Men det är spännande!

- Det får inte bli en budgetteknisk fråga som stoppar dem. Vid behov omfördela mellan budgetposterna för att använda de avsatta medlen till att stötta upp där det behövs. Kansliet kan behövas som en sammanhållande funktion.
- Det behöver tas höjd för att de som behöver hjälp ska kunna få det.
- Det behöver marknadsföras. Bra om det finns en enkel pitch som kan spridas ut i medlemmarnas egna kanaler, inte bara en länk. Det ska vara enkelt som lätt kan förstås och som beskriver att olika saker behöver uppfyllas, så man inte får in onödiga intresseanmälningar (man får inte använda ordet söka).
- Regionernas samarbetsorganisation, Reglab är utmaningsdrivna. Det ligger en potential i att få ihop Reglab med Landsbygdsnätverket och Leader. Leader är en tudelning av lantbruks- och landsbygds politik. Det är angeläget få med regionerna.
- I arbetsgruppen Hållbara gröna näringar finns också möjligheter att göra nya verksamheter.
- Den mest bärande synpunkten som kommit fram är att i en del ömmande fall bör kansliet kunna ge stöd. Utan att ändra på grundförutsättningarna.
- Kansliet bör ta fram en enkel information som alla får hjälpas åt med att sprida.
- En fundering fortsättningsvis är hur styrgruppen kan bli mer snabbfotade i beslut. Det är bara fyra beslutstillfällen per år. Kan det bli fler och kortare möten? Om styrgruppen behöver lyfta den här typen av beslut så kan det vara bättre med ett kort digitalt möte än en skriftlig mailprocess.

Beslutades att

att fastställa rutiner i fem steg enligt utsänt pm för fortsatt arbete med utmaningsdrivna nätverksprocesser,

att i en del ömmande fall bör kansliet kunna ge stöd, utan att ändra på grundförutsättningarna.

10. Landsbygdsnätverkets medverkan i Landsbygdsriksdagen maj 2022

Maria Gustafsson redogjorde för utsänt förslag om Landsbygdsnätverkets medverkan i Landsbygdsriksdagen maj 2022. Landsbygdsriksdagen brukar vara en mötesplats inom ramen för nätverket. Olika arbetsgrupper deltar med aktiviteter och en utställningsmonter kan utgöra en samlingspunkt. Bemanningen av utställningsmontern med innehåll ingår dock ej i det belopp på 200 000 kr som föreslås här, ej heller kostnaderna för arbetsgruppernas seminarier. Beloppet ges för att stärka upp HSsL organisation och administration, ex konferensyta och den projektledning som krävs och som gör att alla kan använda landsbygdsriksdagen som mötesplats. Fakturan som HSsL skickar innehåller en redovisning av den arbetstid som projektledaren haft som kan relateras till aktiviteter för genomförandet.

Det är fler arbetsgrupper som vill delta än vad det finns seminarieutrymme för. Samtal sker med HSsL om utställningsutrymmet. Exempelvis finns möjlighet till en samlingspunkt motsvande den som fanns vid landsbygdsriksdagen i Sandviken.

Förslaget är att utnyttja reserven för 2023, som är på 3 500 000 kr, och att 200 000 kr används för ökat erfarenhetsbyte och samarbete. Den budgeten uppräknas då från 600 000 kr till 800 000 kr. Landsbygdsnätverket blir formell samarbetspartners och går in i ett samarbetsavtal. Arbetsgrupperna workshoppas, föredragshållare, planering etc. ligger utanför dessa 200 000 kr.

Styrgruppen fråga om möjligheten för andra medlemsorganisationer att få motsvarande stöd från Landsbygdsnätverket? (Detta sker fortlöpande, exempelvis inom Fiske och vattenbruk har det varit aktiviteter som nätverket förstärkt. Även vid Elard träffen var nätverket med i arrangemanget som en samarbetspartner).

Styrgruppen beslutade att enligt utsänt förslag, d v s att omfördela 200 000 kronor från budgetposten för 2023 till budgetposten ”Erfarenhetsutbyte generellt (nationellt och internationellt)”. Medlen som omfördelas ska finansiera Landsbygdsnätverkets medverkan vid Landsbygdsriksdagen 2022, d v s att omfördela 200 000 från ej fördelade resurser med syftet att använda denna finansiering. **Åse Clason**, Hela Sverige ska Leva, deltog ej i beslutet.

11. Nya medlemmar

Ansökan om medlemskap har inkommit från Branschråd för Lantbrukets rådgivningsföretag, Livsmedel i Väst, Stios Utveckling AB, Svensk Fiskhälsa och Vadstena kommun.

Beslutades att

- **Bevilja medlemskap** till Branschråd för Lantbrukets rådgivningsföretag med hänvisning till att det är en ideell förening med syfte att vara en mötesplats för rådgivningsföretagen inom lantbruksbranschen,
- **Bevilja medlemskap** till Livsmedel i Väst med hänvisning till att det är en ideell förening. Livsmedel i Väst äger 100 % i de två dotterbolagen AgroVäst Livsmedel AB och Lokalproducerat i Väst AB. Det är en regional aktör som inte har någon nationell huvudorganisation,
- **Avslå medlemskap** för Stios Utveckling AB med hänvisning till att det är ett privat konsultbolag,
- **Bevilja medlemskap** till Svensk fiskhälsa med hänvisning till att det är en Ekonomisk förening med huvudsyfte att vara huvudman för och ansvara för drift och utveckling av ett frivilligt nationellt kontrollprogram för fiskhälsa,
- **Meddela** Vadstena kommun att de redan är medlemmar via SKRs medlemskap i Landsbygdsnätverket.

12. Information inför Medlemsträffen

Maria Gustafson informerade om upplägg och program vid medlemsträffen den 25 november. Det blir en webbsändning från Piperska muren, Stockholm.

Styrgruppen är värdar för medlemsmötet. Detta är det första medlemsmötet inom Landsbygdsnätverket, så det skiljer sig från tidigare nätverksträffar. På så sätt är det lite

annorlunda. Det har varit svårare att locka till denna träff jämfört med tidigare nätverksträffar troligen för att det inte har ett specifikt tema utan handlar om det inre livet i nätverket. Dock är det ändå totalt 150 deltagare. Det är ett ca 50 organisationer representerade. Trettioåtta deltagare från Leaderområdena räknas som en medlemsorganisation i detta sammanhang,

Det är en bra spridning med

- 13 % från civilsamhällets organisationer,
- 12 % från näringslivsorganisationer,
- 18 % utbildnings- och rådgivningsorganisationer,
- 5 % kommuner och regioner (8 stycken),
- 6 % forskning och akademi,
- 24 % Leader
- 10 % länsstyrelser
- 12 % nationella myndigheter

De fördelar sig på ca 50 % från gröna sektorn och ca 50 % landsbygdsutveckling (inkl. Leader), dock bara två personer från blå sektorn. Det är en bra spridning på deltagande men målet med 75 % av medlemmarna nås inte. Workshopen om landsbygdskommunikatörerna är störst med 66 deltagare, där efter 47 i flernivåsamverkan och ca 30 deltagare i de andra workshopparna.

Ledamöter från styrgruppen deltar både i plenumsändningarna och en del är aktiva i workshoppar. En inspirationstalare från leaderträffen Stina Haglund, Yourwill medverkar om att jobba inkluderande, att respektera varandras olikheter mm.

Budskapet är att Landsbygdsnätverket har ramar från EU och nationella ambitioner att arbeta med. Men det fungerar bara om det är medlemmarnas intresse och nytta som är den viktigaste kuggen. Frågan tas upp om varför EU vill ha nationella nätverk och att de vill säkra upp framgången i strategierna genom att många aktörer är delaktiga. Genom samarbete får aktörerna en förmåga till att genomföra strategierna. Detta sker genom Governance, ett jämbördigt partnerskap, en neutral arena och med principerna om att vara inkluderande. Styrgruppen svarar upp gentemot medlemmarnas behov. Det är viktigt vara transparenta och berätta vad Landsbygdsnätverkets består av och att deltagarna vid medlemsträffen representerar dessa olika områden. Målen i aktivitetsplanen tas upp, och vad styrgruppen genomför utifrån den intressentdialog som genomförts. Dessutom kommer Veronica Andrén berätta om möjligheten till utmaningsdrivna processer.

13. Övriga frågor

Styrgruppen tog upp frågan om olika möten och träffar under året (Tillväxtverket, SKR, SLU Landsbygdsnätverket, och även Reglab planerar en landsbygdstreff i höst, eventuellt kommer detta genomföras under våren 2023 som en "landsbygdsvecka". Datum ej bestämt), och **om** leaderträffen (som nästa höst genomförs den 17-19 oktober vid Högbo bruk).

Åse Claesson informerade att HSsL utsett Tynderö intresseförening i Timrå kommun till Årets lokala utvecklingsgrupp, Hylte kommun i Halland till Årets kommun och givet ett nytt pris, Årets landsbygdsutvecklare, till Robert Danielsson som initierade rörelsen runt ödehus.

Eva Engström tog upp frågan om behovet av fortbildning för länsstyrelsernas handläggare i programmen. Det är då viktigt att mer än en handläggare deltar per enhet så flera delar samma erfarenhet. Leaderträffen var en bra träff och motsvarande skulle vara värdefullt även för länsstyrelserna.

Thomas Norrby informerade om SLUs regeringsuppdrag att främja en bättre samordning och samverkan inom den svenska landsbygds- och regionalforskningen. En forskarkonferens i oktober samlade 80 forskare med olika discipliner. En utlysning gav 57 ansökningar för att skapa konferenser, förra gången 11 ansökningar. Nu finns det mer än 200 landsbygdsforskare i registret. Det finns en rensad lista utan kontaktuppgifter, som ev. kan spridas, med många olika discipliner samlade. SLU kan medverka till att plocka fram forskare som kan vara spännande till konferenser. Det finns 35 bloggar om detta som är synliggjorda.

14. Avslutning

Jan Cedervärn tackade de närvarande och avslutande mötet.

Förda anteckningar

Nils Lagerroth

Justeras

John Gambe